

แนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม
ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

Guidelines for Art Education Instruction to Promote Multicultural Values

In Elementary International Schools

นางสาวณัฐชา มณีพุกษ์ *

Natchana Maneephruk

ผศ.ดร.อภิชาติ พลประเสริฐ **

Assist. Prof. Apichart Pholprasert, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมในระดับประถมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูศิลปะ 5 คน และนักเรียน 80 คน จากโรงเรียนนานาชาติที่มีการจัดการศึกษาศิลปะแบบพหุวัฒนธรรมจากระบบการศึกษาหลักของโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทย จำนวน 4 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกหลักสูตรศิลปศึกษา แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนในวิชาศิลปศึกษา แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบประเมินแนวทางการจัดการเรียนการสอน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิตหรือค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพของหลักสูตรศิลปศึกษาในโรงเรียนนานาชาติมีการกำหนดขอบเขตเนื้อหาสาระที่แสดงถึงวัฒนธรรม มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม บูรณาการระหว่างศิลปะและวัฒนธรรม สื่อการสอนนำเสนอได้ดี ไม่ก่อให้เกิดอคติ มีกระบวนการในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ สรุปได้ดังนี้ หลักสูตรควรเื้อต่อความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการกำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบริบททางสังคม วันสำคัญ เทศกาล วัฒนธรรมและประเพณี เน้นการจัดการเรียนการสอนให้เข้าใจแนวคิดหลัก และสามารถแสดงออกในรูปแบบของตนเอง เป็นการพัฒนาทักษะวิธีการทางศิลปะควบคู่ไปกับการสร้างประสบการณ์ทางวัฒนธรรมและเจตคติที่ดีและจำเป็นต่อการอยู่อาศัยในสังคมที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งจะพัฒนานักเรียนตามแนวคิดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมสูงกว่าระดับการเห็นคุณค่าและยอมรับตนเอง ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลายทั้งผลงานศิลปะ การอธิบายผลงานที่แสดงการประยุกต์วัฒนธรรม การร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน และการวิพากษ์วิจารณ์งานศิลปะ

ผลจากการประเมินและรับรองแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า แนวทางการสอนมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ได้ โดยมีค่าเฉลี่ยรวมระดับความเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

* นิสิตมหาวิทยาลัยสาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: natchana_m@hotmail.com

**อาจารย์ประจำสาขาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: apicharr@hotmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The objectives of this research were to 1) study art education instruction to promote multicultural values in elementary international schools , and 2) propose guidelines for art education instruction to promote multicultural values in elementary international school. The sample groups were 5 art teachers and 80 students from 4 international schools from 4 international education systems in Thailand. The research instruments consisted of 1) curriculum analysis form, 2) observation of art class form, 3) art teacher interview form 4) student interview form, and 5) curriculum evaluation form for experts. The data were analyzed using by descriptive statistics Means, frequencies, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that 1) art curriculums contents reflect on culture. There were extracurricular activities to focus on culture, integration between content of art and culture, art instruction media represent to culture, and many types of evaluation methods. 2) guidelines for art education instruction to promote multicultural values in elementary schools were as follows: curriculum should be contributing to multicultural, contents were defined in accordance with social context and cultures by teaching and learning to understand the concepts and express them individually. These guidelines emphasis on encouraging students to develop artistic and creative skills alongside culture experiences and good attitudes towards living in multicultural societies. Evaluation methods were artwork, explaining concept, participation in classroom, and criticism.

The result of assessment of guidelines for art education instruction to promote multicultural values in elementary international schools by experts was appropriate and applicable with highest level.

คำสำคัญ: การจัดการเรียนการสอนศิลปะ/ พหุวัฒนธรรม/ ประถมศึกษา/ โรงเรียนนานาชาติ

KEYWORDS: ART EDUCATION INSTRUCTION/ MULTICULTURAL/ ELEMENTARY/
INTERNATIONALSCHOOL

บทนำ

ประเทศไทยมีพื้นที่เชิงพหุวัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้นทั้งในเขตเมืองใหญ่ เขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน หรือพื้นที่แหล่งทุนจากบริษัทต่างประเทศ อีกทั้งประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนจึงมีกลุ่มประชากรเป็นชาวต่างชาติที่มีภาษาและวัฒนธรรมแตกต่าง จึงมีความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาที่ทำให้บุคคลเข้าใจยอมรับความแตกต่างของเด็กและเยาวชนต่างวัฒนธรรมนั้น โดยหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นให้ทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และยังมุ่งพัฒนาให้มีความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ในการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) แต่ในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมที่เอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันนั้นยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน โรงเรียนนานาชาติ โดยปกติเป็นที่รวมของนักเรียนจากหลากหลายวัฒนธรรมจึงมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยอมรับพหุวัฒนธรรมมากกว่าโรงเรียนทั่วไป อีกทั้งยังมองเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมและภาษาของนักเรียนแต่ละคนและใช้การศึกษาหล่อหลอม กล่อมเกลานักเรียนและเยาวชนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพบนพื้นฐานของความแตกต่างเหล่านั้น (อติปัทย์ คลี่สุนทร, 2555) โรงเรียนนานาชาติมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศเนื่องจากเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพทางการศึกษาสูง มีกระบวนการที่ยอมรับพหุวัฒนธรรม รวมถึงมีการดำเนินการจัดการศึกษาตามแบบระบบการศึกษาของต่างประเทศด้วย

การจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมนี้เป็นการจัดการศึกษาที่คำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรมเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาของนักเรียนจากวัฒนธรรมที่แตกต่างกันด้วย ศิลปะศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมเป็นแนวทางหนึ่งในการศึกษาเกี่ยวกับศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม การจัดการเรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนนานาชาตินั้นให้ความสำคัญกับความเป็นสากลและวัฒนธรรมของทุก ๆ ชาติ

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ จากระบบการศึกษาต่าง ๆ ที่มีลักษณะเด่นและความเป็นเลิศในการจัดการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม และได้รับการรับรองจากสถาบันมาตรฐานสากลหรือ Overseas Accredited International School List 2016 โดยศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) จุดประสงค์ 2) เนื้อหา 3) กิจกรรมการเรียนการสอน 4) สื่อการสอน 5) การวัดผลประเมินผล 6) หลักสูตร 7) ครูผู้สอน 8) นักเรียน และ 9) สภาพแวดล้อมในชั้นเรียน เพื่อนำผลการศึกษานั้นมาสร้างแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะในโรงเรียนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม และเพื่อให้เป็นแนวทางการสอนศิลปะที่ก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งเน้นการสร้างและนำเสนอแนวทางการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกตการเรียนการสอน และการวิเคราะห์หลักสูตรของโรงเรียนนานาชาติในระบบการศึกษาต่างๆที่มีลักษณะเด่นในการสอนแบบพหุวัฒนธรรม

2. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะศึกษาระดับประถมศึกษาของโรงเรียนนานาชาติในระบบการศึกษาต่าง ๆ 4 กลุ่มหลัก อันได้แก่ ระบบอังกฤษ ระบบอเมริกัน ระบบนานาชาติ และระบบอื่น ๆ และเป็นโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2016) โดยเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะเด่นในการจัดการเรียนการสอนแบบพหุวัฒนธรรม และเป็นโรงเรียนที่อนุญาตและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

3. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูศิลปะและนักเรียน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2016) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และสังเคราะห์เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ โดยมีลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

วิธีการดำเนินการระยะที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการวิเคราะห์หลักสูตรศิลปะศึกษา การสังเกตการจัดการเรียนการสอนในวิชาศิลปะศึกษา การสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศิลปะศึกษา และการสัมภาษณ์นักเรียน หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดมาสร้างเป็นร่างแนวทางในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

วิธีการดำเนินการระยะที่ 2 นำร่างแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม ไปตรวจสอบและประเมินรับรองความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรอง หลังจากนั้นผู้วิจัยจึงนำไปผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

กลุ่มตัวอย่างในขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาของโรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School

List 2016) และเป็นโรงเรียนที่มีลักษณะเด่นและความเป็นเลิศ (Best Practice) ในการจัดการเรียนการสอนแบบพหุวัฒนธรรม โดยผ่านการเลือกตัวอย่างแบบ ก้อนหิมะ (Snowball Sampling) โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูศิลปะและนักเรียน ระดับประถมศึกษา โรงเรียนนานาชาติที่ได้รับการรับรองมาตรฐานจากองค์กรต่างประเทศ (Overseas Accredited International School List 2016) ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลหลักสูตร แบบสังเกตการจัดการเรียนการสอนในวิชาศิลปศึกษา แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนในวิชาศิลปศึกษา แบบสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษา และแบบประเมินตรวจสอบแนวทางจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมในโรงเรียนนานาชาติ โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบบันทึกข้อมูลหลักสูตรศิลปะระดับประถมศึกษาโรงเรียนนานาชาติ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้บันทึกหลักสูตรศิลปะ ซึ่งประกอบไปด้วย ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน ปรัชญา พันธกิจ ระบบการศึกษา และรายละเอียดของหลักสูตร
2. แบบสังเกตการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ ในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้บันทึกสิ่งที่ได้จากการสังเกตการเรียนการสอนศิลปะ ซึ่งเป็นการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม
3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาศิลปะ ใช้ในการสัมภาษณ์หลังการทำการสังเกตการเรียนการสอนวิชาศิลปะ เกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-Ended)
4. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนในวิชาศิลปะ ใช้ในการสัมภาษณ์หลังการทำการสังเกตการเรียนการสอนวิชาศิลปะ เกี่ยวกับการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม เป็นแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด (Open-Ended)
5. แบบประเมินตรวจสอบแนวทางในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติโดยผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา และประเมินรับรองแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ ทฤษฎีต่าง ๆ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม ระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ

2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหา เพื่อกำหนดโครงสร้างและออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชุด

3. พัฒนาเครื่องมือให้มีคุณภาพ โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นทั้ง 5 ชุด ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ เพื่อพิจารณาให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วจึงนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบพิจารณาจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาและความเหมาะสม เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับโรงเรียนนานาชาติที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ จากนั้นนำเครื่องมือไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบบันทึกหลักสูตรศิลปะไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่มีการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมเกี่ยวกับระบบการศึกษา และหลักสูตรในการจัดการเรียนการสอน

2. ผู้วิจัยนำแบบสังเกตการเรียนการสอนศิลปะ ไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนและนักเรียนในวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษา ซึ่งจะทำการสังเกตระหว่างที่มีการเรียนการสอน โดยผู้วิจัยไม่มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ครูศิลปะระดับประถมศึกษา ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษา และเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการจัดการเรียนการสอนศิลปะระดับประถมศึกษา โดยสัมภาษณ์หลังจากการสังเกตการเรียนการสอนเสร็จสิ้น

4. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์นักเรียนระดับประถมศึกษา ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ระดับประถมศึกษา และเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมสำหรับประกอบการพิจารณาเกี่ยวกับประเด็นการจัดการเรียนการสอนศิลปะระดับประถมศึกษา โดยสัมภาษณ์หลังจากการสังเกตการเรียนการสอนเสร็จสิ้น

5. ประเมินและรับรองแนวทางในการจัดการเรียนการสอน โดยการจัดส่งเอกสารและแบบประเมินแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความเหมาะสมเชิงเนื้อหา และนำผลมาปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ตามลักษณะของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบบันทึกหลักสูตรศิลปศึกษา นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)
2. แบบสังเกตการเรียนการสอนในวิชา นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) หาค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

3. แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศิลปะ นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) หาค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

4. แบบสัมภาษณ์นักเรียนระดับประถมศึกษา นำมาวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequencies Distribution) หาค่าร้อยละ (Percentage) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

5. แบบประเมินแนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นำมาวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) หาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์หลักสูตร การสังเกตการจัดการเรียนการสอนในวิชาศิลปศึกษา การสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา และการสัมภาษณ์นักเรียน โดยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

หลักสูตรของแต่ละโรงเรียนนั้นเป็นหลักสูตรเฉพาะที่มีจัดการศึกษาโดยใช้หลักสูตรที่มาจากต่างประเทศ หลักสูตรที่ดัดแปลงมา หรือเป็นหลักสูตรที่สร้างขึ้นเอง แต่มีใช้หลักสูตรแห่งชาติของประเทศไทย ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์และมาตรฐานจากต่างประเทศที่ได้รับการรับรอง โดยทุกหลักสูตรล้วนมีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาวิชาศิลปะให้สอดคล้องกับเทศกาล วันสำคัญ ประเพณี และวัฒนธรรมที่หลากหลายของนักเรียน เชื้อชาติ หรือสัญชาติด้วย เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาศิลปะและวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน และกิจกรรมเสริมหลักสูตรด้วย

การจัดการเรียนการสอนในวิชาศิลปศึกษานั้น มีการกำหนดเนื้อหาที่ชัดเจน เพื่อพัฒนาทักษะวิธีการทางศิลปะและเนื้อหาทางวัฒนธรรม เป็นการบูรณาการระหว่างเนื้อหาทางศิลปะและวัฒนธรรม มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมหลักของผู้เรียน เนื้อหาไม่ซับซ้อน สามารถเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ได้ มีการสอดแทรกประสบการณ์ทางสังคมเข้าไปในการบวนการจัดการเรียนรู้ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอนนั้น ครูเน้นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่น่าเสนอ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับวัฒนธรรมและคอยให้คำแนะนำและความช่วยเหลือในขณะร่วมกิจกรรม มีการใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมทั้งภาษา ศาสนาและประเพณี ทำให้นักเรียนมีการทำงานร่วมกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ มีการแสดงออกทางศิลปะ และนำเสนอผลงานศิลปะที่แสดงถึงวัฒนธรรม มีการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้นอกห้องเรียนเข้ากับการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ในชั้นเรียน โดยที่มีรูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและเอาใจใส่ในการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย มีความเป็นกลาง ลดอคติในการจัดกิจกรรม อีกทั้งยังมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่แสดงถึงวัฒนธรรมที่ชัดเจน เหมาะสมกับวัย ระดับชั้น ความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียน ทำให้เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนทำความเข้าใจและเรียนรู้วัฒนธรรมต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้การวัดผลประเมินผลเป็นการ

ประเมินผลที่หลากหลายทั้งจากการแสดงความคิดเห็น แสดงแนวคิดที่เกิดจากการเชื่อมโยงความรู้และวัฒนธรรม การประเมินผลจากผลงานศิลปะ และการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ทั้งนี้สภาพแวดล้อมก็ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของนักเรียนด้วย เช่น ภายในชั้นเรียน มีการจัดพื้นที่ให้ปฏิบัติกิจกรรมเป็นกลุ่ม มีผลงานของนักเรียนที่แสดงถึงเชื้อชาติและวัฒนธรรมของนักเรียนศิลปะ โต๊ะและเก้าอี้เอื้อต่อการปฏิบัติกิจกรรมศิลปะ และจัดชั้นเรียนโดยคำนึงถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ครูผู้สอนในวิชาศิลปศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมนั้น ครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมและปลูกฝังเจตคติทางบวกในประเด็นของเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในชั้นเรียน และปลูกฝังเจตคติในเชิงบวกผ่านการจัดการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน โดยผู้สอนมีการใช้ภาษาในการสื่อสารที่เรียบง่าย สามารถเข้าใจได้ง่าย มีบุคลิกที่น่าเชื่อถือ และมีความเสมอภาคในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ครูผู้สอนต้องมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลก่อนที่จะจัดการเรียนการสอน ครูผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญและมีผลสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ยอมรับและเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม

นักเรียนมีความสนใจ ชื่นชอบ และตั้งใจในการเรียนการสอน มีส่วนร่วมในชั้นเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตอบคำถามและซักถามข้อสงสัย มีการชื่นชมในวัฒนธรรมของตนเองและของผู้อื่น สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในความหลากหลายได้เป็นอย่างดี รวมถึงช่วยกันดูแลความสะอาดห้องเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมและเมื่อปฏิบัติกิจกรรมสำเร็จเรียบร้อยแล้ว

2. จากการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น จากเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้ง 5 ชุดแล้ว สามารถนำผลการวิจัยมาสรุปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมได้ดังนี้

2.1 สรุปแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ 8 องค์กรประกอบ ดังนี้

1) นโยบายในการจัดการศึกษา

โรงเรียนต้องมีนโยบายในการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม เพื่อเป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการปฏิบัติให้แก่บุคลากรภายในโรงเรียน ให้มีความเข้าใจ มีเจตคติที่ดีในการอยู่ในสังคมพหุวัฒนธรรม มีการปรับโครงสร้างทางวัฒนธรรมและสังคมภายในโรงเรียนให้มีความเหมาะสม มีความเสมอภาคและเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งบุคลากรทุกคนภายในโรงเรียนต้องมีส่วนช่วยทำให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรม มีการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทัศนคติและเจตคติเชิงบวกต่อนักเรียนที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม พร้อมทั้งจะส่งเสริมและสนับสนุนให้การจัดการเรียนการสอน รวมถึงการจัดกิจกรรมต่างๆภายในโรงเรียนให้ส่งเสริมการยอมรับและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย นอกเหนือไปจากการจัดการศึกษาวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทยและประวัติศาสตร์ไทย ซึ่งกำหนดอย่างน้อย 5 คาบ คาบละ 50 นาทีสำหรับนักเรียนไทย และ 1 คาบ สำหรับนักเรียนต่างชาติ เพื่อเป็นการเรียนภาษาและวัฒนธรรมไทยของไทยในประเทศไทยที่ตนพำนักอาศัยอยู่ มีความ

เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณี อันจะก่อให้เกิดสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีความเข้าใจอันดีต่อกันนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

2) หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนศิลปศึกษาที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม

มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาความรู้และทักษะทางศิลปะของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการสอดแทรกความรู้ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านศิลปะ เชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างเนื้อหาทางศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อให้มีคุณลักษณะที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคมและเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมด้วยโดยครอบคลุมทักษะในด้านต่าง ๆ ทั้งความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ทักษะปฏิบัติ และคุณลักษณะนิสัยในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

มีเป้าหมายของหลักสูตรตามกรอบแนวคิดในการจัดการศึกษาในด้านวิชาศิลปศึกษาที่ระบบการศึกษาและโรงเรียนได้กำหนดมาตรฐาน เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการทางศิลปะและทักษะทางศิลปะเป็นหลัก และเนื้อหาทางวัฒนธรรมเป็นรอง ผ่านกระบวนการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม

การจัดการเรียนการสอนศิลปะแบบพหุวัฒนธรรมนี้ ผู้วิจัยนำเสนอแนวทางในกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ 2 แนวทาง ดังนี้

1) เน้นจุดประสงค์ในการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัย มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่เกิดจากการผสมผสานวัฒนธรรม และประยุกต์ทักษะวิธีการทางศิลปะ สามารถสร้างสรรค์ผลงานที่ถูกต้องตามขั้นตอน เข้าใจกระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานได้ ซึ่งการเน้นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัยนี้ เหมาะสำหรับการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมในระยะเริ่มต้น กล่าวคือ มีการสอดแทรกกระบวนการและการสร้างแนวคิดที่มีการเชื่อมโยงวัฒนธรรมต่าง ๆ โดยไม่ได้เกิดจากการลอกเลียนแบบ เน้นทักษะกระบวนการและวิธีการทางศิลปะเป็นหลัก

2) เน้นจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านจิตพิสัย มีจุดประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจ เกิดทัศนคติที่ดี เกิดค่านิยม และซาบซึ้งในวัฒนธรรม มีคุณลักษณะที่ดีเป็นที่ยอมรับของสังคมและเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม สามารถทำงานกลุ่มร่วมกับผู้ที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมได้

3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกระบวนการในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมนั้น ควรมีเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเทศกาล วันสำคัญ ประเพณี และวัฒนธรรมที่หลากหลายของนักเรียน เชื้อชาติ หรือสัญชาติด้วย เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาศิลปะและวัฒนธรรมต่างๆ ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน มีการกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาวิชาศิลปะให้ครอบคลุมในเรื่องของความรู้และทักษะทางศิลปะ ซึ่งมีการนำหลักสูตรมาตั้งเป็นหลักแกนกลางและเชื่อมโยงวัฒนธรรมให้บูรณาการร่วมกัน โดยต้องจัดการเรียนการสอนให้มีการสอดแทรกเนื้อหาทางวัฒนธรรมในระหว่างการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน เน้นการนำเสนอวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของผู้เรียน โดยการบูรณา

การร่วมกันระหว่างเนื้อหาทางวัฒนธรรมและเนื้อหาทางศิลปะ สามารถเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ กำหนดเนื้อหาโดยเน้นให้มีการสอดแทรกประสบการณ์ทางสังคมเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนรู้

4) ลักษณะของครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนที่สำคัญ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากครูผู้สอนเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน มีปฏิสัมพันธ์ที่ระหว่างกันขณะร่วมกิจกรรม มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นครูผู้สอนจะต้องยอมรับแนวคิดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม มีความรู้ และเจตคติที่ดีในความหลากหลายทางวัฒนธรรม

5) สื่อการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและกระบวนการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม ควรใช้สื่อการเรียนการสอนที่มีรูปแบบที่หลากหลายน่าสนใจ เนื้อหาของสื่อการเรียนการสอนจะต้องแสดงถึงความเป็นกลาง ไม่มีอคติในการนำเสนอ และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง สามารถแสดงออกถึงวัฒนธรรมที่ต้องการนำเสนอได้อย่างชัดเจน มีความสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน โดยสามารถเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม ขั้นตอนการสอน เหมาะสมกับวัย พัฒนาการระดับชั้น และประสบการณ์ของผู้เรียน

6) สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนควรมีการจัดบรรยากาศภายในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการยอมรับในความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีพื้นที่หรือป้ายนิเทศจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียนที่แสดงถึงวัฒนธรรมและเชื้อชาติของนักเรียนอย่างชัดเจน มีการจัดพื้นที่การทำงานเป็นกลุ่มในความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีชั้นวางสำหรับแสดงผลงานของนักเรียน ควรมีการจัดสรรพื้นที่ในการแสดงงานให้เป็นสัดส่วนมองเห็นได้ชัดเจน และผลงานต้องมีความหลากหลายในแต่ละประเภท เพื่อสร้างความตื่นตาตื่นใจให้นักเรียน สร้างความภาคภูมิใจให้นักเรียนหากผลงานของตนได้มีส่วนร่วมในการจัดแสดง และเป็นพื้นที่การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมด้วยตนเอง นำไปสู่การยอมรับในวัฒนธรรมตนเอง วัฒนธรรมของผู้อื่น และเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วย

7) การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

ควรมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมสากล และวัฒนธรรมที่น่าสนใจ รวมถึงวันสำคัญต่าง ๆ ของหลากหลายชาติ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ควรมีการจัดทัศนศึกษา นอกสถานที่ เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง กิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมของโรงเรียนต้องเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน พัฒนาทัศนคติ และเจตคติที่ดีต่อเชื้อชาติและวัฒนธรรมของผู้อื่น ยอมรับและใช้วัฒนธรรมเป็นแรงจูงใจเกื้อหนุนในการให้

ความสำคัญกับผู้อื่น ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีความหลากหลายและแตกต่างจากตนเอง ซึ่งทางโรงเรียนสามารถขอความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานต่างๆในการจัดกิจกรรมได้

8) ปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม

ปัจจัยอื่น ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมด้วย เช่น บุคลากร ผู้ปกครองและครอบครัว เนื่องจากมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมในบริบททางวัฒนธรรม บุคลากรภายในโรงเรียนมีส่วนช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่ดีของนักเรียน โดยการปฏิบัติตนให้มีความเข้าใจในพหุวัฒนธรรม การจ้างบุคลากรภายในโรงเรียนที่แสดงถึงความหลากหลาย ไม่แบ่งแยกในเชื้อชาติ ศาสนา ซึ่งจะ เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงนโยบายของโรงเรียนในมุมมองพหุวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

2.2 สรุปผลประเมินรับรองแนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ โดยมีรายละเอียดแบ่งเป็น 8 ด้าน ประกอบด้วย

1) นโยบายการจัดการศึกษา มีนโยบายในการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม มีการปรับโครงสร้างทางวัฒนธรรมและสังคมภายในโรงเรียนให้มีความเหมาะสม และมีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนโดยไม่จำกัดเชื้อชาติ ศาสนา ไม่ขัดต่อศีลธรรมและความมั่นคงของประเทศ

2) หลักสูตรในการจัดการเรียนการสอนศิลปะศึกษา มีเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาความรู้และทักษะทางศิลปะของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการสอดแทรกความรู้ความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรมผ่านศิลปะ มีจุดประสงค์ในการเรียนรู้ศิลปะแบบพหุวัฒนธรรม แบ่งเป็น 3 ด้าน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย เนื้อหาเกี่ยวข้องกับศิลปะและบูรณาการเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมทั้งวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมสากล และวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้เรียน

3) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีเนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเทศกาลวันสำคัญ ประเพณี และวัฒนธรรมที่หลากหลาย บูรณาการเนื้อหาวิชาศิลปะและวัฒนธรรมต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมในชั้นเรียน กำหนดเนื้อหาโดยเน้นให้มีการสอดแทรกประสบการณ์ทางสังคมเข้าไปในกระบวนการจัดการเรียนรู้ จัดทำและออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเป็นกลาง ไม่เกิดความอคติขณะดำเนินกิจกรรม พิจารณาให้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีการยอมรับและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมตามทฤษฎีการพัฒนานักเรียนตามการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม ระดับที่ 3 ขึ้นไป มีการประเมินผลที่หลากหลายทั้งจากการแสดงความคิดเห็น แสดงแนวคิดที่เกิดจากการเชื่อมโยงความรู้และวัฒนธรรม การประเมินผลจากผลงานศิลปะ และการร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน โดยพิจารณาเลือกใช้วิธีการประเมินให้เหมาะสมกับกระบวนการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมและการจัดการเรียนรู้

4) ลักษณะของผู้สอน ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการจัดการเรียนการสอน ต้องยอมรับแนวคิดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม มีความรู้ และเจตคติที่ดีในความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีบุคลิกภาพที่ดี น่าเชื่อถือ แต่งกายสะอาด เรียบร้อย เหมาะสมกับกาลเทศะ ให้คำแนะนำและการช่วยเหลือโดยไม่มีอคติ ไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน กระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นโดยการใช้คำถาม และแสดงออกอย่างสร้างสรรค์

5) สื่อการสอน สื่อการเรียนการสอนจะต้องแสดงถึงความเป็นกลาง ไม่มีอคติในการนำเสนอ และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ใช้สื่อการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับรูปแบบกิจกรรม ขั้นตอนการสอน เหมาะสมกับวัย พัฒนาการ ระดับชั้น และประสบการณ์ของผู้เรียน สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจในวัฒนธรรมที่ต้องการจะนำเสนอได้ดียิ่งขึ้น และเกิดความสุนทรีย์ในการเรียนรู้

6) สภาพแวดล้อมภายในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน มีพื้นที่หรือป้ายนิเทศจัดแสดงผลงานศิลปะของนักเรียนที่แสดงถึงวัฒนธรรมและเชื้อชาติของนักเรียนอย่างชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกชั้นเรียน และบริเวณโรงเรียน สามารถจัดได้ทั้งบริเวณทางเดินระหว่างอาคาร โถงอาคาร บันไดทางขึ้น เพดาน ผนังห้อง หรือแม้กระทั่งพื้นทางเดินก็สามารถจัดแสดงผลงาน หรือป้ายนิเทศต่าง ๆ ได้ เป็นพื้นที่การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมด้วยตนเอง นำไปสู่การยอมรับในวัฒนธรรมตนเอง วัฒนธรรมของผู้อื่น

7) กิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น ควรมีการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมสากล และวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ต้องเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน พัฒนาทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อเชื้อชาติและวัฒนธรรมของผู้อื่น ควรมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของชาติและวันสำคัญทางวัฒนธรรมและประเพณี เป็นกิจกรรมพื้นฐานที่ทางโรงเรียนควรมีการจัดให้เกิดขึ้น

8) ปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม บุคลากร ผู้ปกครองและครอบครัว มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมในบริบททางวัฒนธรรมของนักเรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ และสังเคราะห์แนวทางการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมระดับประถมศึกษาในโรงเรียนนานาชาติ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

นโยบายในการจัดการศึกษา

โรงเรียนควรจะมีนโยบายที่คำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมเป็นหลัก โดยเน้นนโยบายให้เอื้อต่อการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม พร้อมทั้งจะส่งเสริมให้เกิดการยอมรับและเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม เปรียบเสมือนแผนที่และเข็มทิศที่กำหนดทิศทางการปฏิบัติ เพื่อให้บุคลากรหรือครูผู้สอนมีการจัดการเรียนการสอนไปในทิศทางเดียวกัน คือ จัดการเรียนการสอนให้ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย ทั้งกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นทางวัฒนธรรม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมในชั้นเรียน การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่แสดงการเชื่อมโยงและประยุกต์ของวัฒนธรรม

หลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากมีการกำหนดโครงสร้างของเนื้อหาวิชาศิลปะให้สอดคล้องกับเทศกาลวันสำคัญ ประเพณี และวัฒนธรรมที่หลากหลายของนักเรียน เป็นการบูรณาการเนื้อหาวิชาศิลปะและ

วัฒนธรรมต่าง ๆ นอกเหนือจากการจัดหลักสูตรวิชาภาษาไทย วัฒนธรรมไทย และประวัติศาสตร์ไทยที่มีการกำหนดให้นักเรียนไทยต้องเรียน 5 คาบต่อสัปดาห์ และให้นักเรียนต่างชาติเรียน 1 คาบต่อสัปดาห์ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมนี้ต้องได้รับการสนับสนุนภายใต้นโยบายการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมจากโรงเรียนด้วย นโยบายในการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมของแต่ละโรงเรียนส่งผลให้หลักสูตรของแต่ละโรงเรียนแตกต่างกันด้วย ซึ่งนโยบายในการจัดการศึกษานั้นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นในการกำหนดทิศทางของหลักสูตร

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอนนั้นมีการบูรณาการระหว่างเนื้อหาทางศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งวันสำคัญของชาติ วันสำคัญทางศาสนา หรือเทศกาล ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ เชื่อมโยง และรับรู้ถึงคุณค่าของวัฒนธรรมนั้น ๆ นำไปสู่การสร้างสรรคผลงานศิลปะบนพื้นฐานของทักษะวิธีการทางศิลปะต่าง ๆ เช่น การวาดภาพ การระบายสี การปั้น การปะติด เป็นต้น ซึ่งจัดการเรียนการสอนตามพัฒนาการทางศิลปะ และวัยของผู้เรียน โดยที่การจัดการเรียนการสอนควรคำนึงถึงระดับในการพัฒนานักเรียนตามการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรมซึ่งควรอยู่ในระดับตั้งแต่ระดับที่ 3 ขึ้นไป โดยที่นักเรียนจะแสดงออกทางการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ นำเสนอผลงานในรูปแบบของตนเอง และแสดงออกทางพฤติกรรมด้านการมีส่วนร่วมกับกิจกรรมในชั้นเรียน ด้วยการถาม-ตอบ การแสดงความคิดเห็นในกระบวนการจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ รวมถึงนักเรียนยังมีเจตคติที่ดีต่อเพื่อนในชั้นเรียนและวัฒนธรรมที่หลากหลายด้วย

ลักษณะของครูผู้สอน

ครูผู้สอนเป็นผู้ส่งเสริมและปลูกฝังเจตคติทางบวกในประเด็นของเชื้อชาติ ศาสนาและวัฒนธรรม และปลูกฝังเจตคติในเชิงบวกผ่านการจัดการเรียนการสอนทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน อีกทั้งประสบการณ์ในการสอนของครูนั้น มีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมอีกด้วย

สื่อการสอน

สื่อการเรียนการสอนสามารถเข้าใจได้ง่าย น่าสนใจ ทันสมัย เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการในการเรียนรู้ของนักเรียน และนำเสนอแนวคิดในประเด็นเกี่ยวกับวัฒนธรรมได้ชัดเจน สามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียน กระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยสื่อการสอนต้องมีความเป็นกลาง ไม่ทำให้เกิดอคติในการนำเสนอแนวคิดทางวัฒนธรรม และเอื้อต่อบริบทภายในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักในการปรับวิธีการจัดการเรียนการสอนแบบพหุวัฒนธรรม

สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งความเหมาะสมของขนาดของห้องเรียนกับจำนวนนักเรียน ลักษณะการจัดโต๊ะสำหรับปฏิบัติกิจกรรม ตั้งจัดเก็บอุปกรณ์ รวมถึงพื้นที่สำหรับแสดงผลงานศิลปะและป้ายนิเทศ จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการรับรู้ถึง

คุณค่าในความหลากหลายทางวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลให้เกิดการพัฒนาทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมที่หลากหลายและแตกต่างกันด้วย

กิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้น

การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมของผู้เรียนในโรงเรียนและวัฒนธรรมที่หลากหลาย ทั้งวัฒนธรรมไทย วัฒนธรรมสากล และวัฒนธรรมที่น่าสนใจ รวมถึงวันสำคัญต่างๆของหลากหลายชาติ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และยอมรับในวัฒนธรรมที่หลากหลาย ควรมีการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ เพื่อเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์โดยตรง กิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมของโรงเรียนต้องเอื้อต่อการเสริมสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน พัฒนาทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อเชื้อชาติและวัฒนธรรมของผู้อื่น ยอมรับและใช้วัฒนธรรมเป็นแรงจูงใจเกื้อหนุนในการให้ความสำคัญกับผู้อื่น ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่มีความหลากหลายและแตกต่างจากตนเอง ซึ่งทางโรงเรียนสามารถขอความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานต่างๆในการจัดกิจกรรมได้

ปัจจัยอื่นๆที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม

บุคลากร ผู้ปกครองและครอบครัว มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเตรียมความพร้อมในบริบททางวัฒนธรรมของนักเรียน เป็นส่วนช่วยที่ทำให้นักเรียนเรียนรู้และยอมรับวัฒนธรรมที่แตกต่างหลากหลาย และมีทัศนคติและเจตคติที่ดีต่อเชื้อชาติและวัฒนธรรมของผู้อื่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. โรงเรียนที่มีบริบทในความหลากหลายทางวัฒนธรรมควรสร้างและกำหนดนโยบายที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมทั้งจากชุมชนและครอบครัว จึงจะส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมนั้นประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมควรคำนึงถึงความแตกต่างทางเชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ แม่แบบทางวัฒนธรรมตามสถานการณ์และแนวโน้มต่าง ๆ โดยจัดการเรียนการสอนโดยลดอคติ ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมภายในชั้นเรียนอย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน
3. ครูผู้สอนที่จัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับค่านิยม ภาษา วัฒนธรรมและการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของวัฒนธรรมที่หลากหลาย
4. ครูผู้สอนสามารถออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะให้บูรณาการกับรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องได้ ทั้งในเรื่องเนื้อหาทางศิลปะและวัฒนธรรม
5. ครูผู้สอนควรใช้กระบวนการเสริมแรงบวก และกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงออกในมุมมองของตนเอง ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม เพื่อเป็นการสะท้อนถึงความเข้าใจและการเชื่อมโยงความรู้เข้ากับวัฒนธรรม และใช้การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในการประเมินการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น

6. การจัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศ และการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนให้เชื่อมโยงกับเทศกาล วันสำคัญ ประเพณี วัฒนธรรมที่หลากหลายและเกี่ยวข้องกับผู้นั้น เป็นการส่งเสริมการยอมรับ ภาควิชาใน วัฒนธรรมตนเองและวัฒนธรรมอื่น รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้และเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมด้วย

7. นักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติจะให้ความสำคัญกับความเป็นชาติตะวันตกมากกว่าความเป็น ไทย วัฒนธรรมและประเพณีไทย ดังนั้นจึงต้องมีการจัดการเรียนการสอน หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริม ให้เห็นคุณค่าในวัฒนธรรมและประเพณีไทย และภูมิใจในความเป็นชาติไทย

8. การเปิดโรงเรียนนานาชาติในประเทศไทยมีจุดประสงค์เริ่มต้นเพื่อให้บุตรหลานของชาติต่างชาติที่ เข้ามาทำงานในประเทศไทยได้มีโอกาสศึกษา และสามารถกลับไปศึกษาต่อยังประเทศของตนได้ และไม่ อนุญาตให้นักเรียนชาวไทยเข้าเรียนได้ แต่ภายหลังอนุญาตให้นักเรียนไทยสามารถเข้าเรียนได้ตามสัดส่วนที่ กระทรวงศึกษาธิการกำหนด คือ จำนวนนักเรียนไทยไม่เกินร้อยละ 50 ของนักเรียนทั้งหมด ฉะนั้นโรงเรียน ควรต้องส่งเสริมให้นักเรียนไทยในโรงเรียนนานาชาติสืบสาน อนุรักษ์ และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทยและ ความเป็นไทย เนื่องจากบริบทของโรงเรียนมีการจัดการศึกษาตามแบบระบบของต่างประเทศซึ่งอาจทำให้ นักเรียนไทยนั้นมีแนวคิดและค่านิยมที่เป็นตะวันตกหรือต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยและศึกษาแนวทางการจัดการเรียนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมใน ระบบการศึกษาของนานาชาติที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความแตกต่างของรูปแบบการ จัดการเรียนการสอนแต่ละระบบการศึกษา

2. ควรมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนศิลปะที่ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในพหุวัฒนธรรมไป ทดลองกับกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดตัวแปรเป็นช่วงอายุ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อเป็นการศึกษาผล ของรูปแบบการจัดการเรียนการสอน

3. ควรมีการวางแผนในการเข้าถึงข้อมูล เนื่องจากในการศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน สามารถทำได้ เพียงศึกษาข้อมูลเบื้องต้น และในบางโรงเรียนไม่สามารถเปิดเผยข้อมูลได้ อีกทั้งการขออนุญาตสัมภาษณ์ นักเรียนในโรงเรียนนานาชาตินั้น มีกระบวนการที่ซับซ้อนและมีข้อจำกัดในการเก็บข้อมูล ดังนั้นจึงควร วางแผนในเรื่องระยะเวลาเก็บข้อมูลที่รอบคอบ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ศึกษาธิการ, กระทรวง. (2550). *ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชน นานาชาติระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
อติปต์ย์ คลี่สุนทร. (2555). *การศึกษาพหุวัฒนธรรม*. สืบค้นจาก <http://www.moe.go.th>.

ภาษาอังกฤษ

Armstrong, C. (1990). *Teaching Art in a Multicultural/Multiethnic Society*. Art, Culture and

Ethnicity. NAEA.

Bates, J.K. (2000). *Becoming Art Teacher*. Belmont. Wadworth-Thomson Learning.

Gorham, E. (2001). *Multicultural Teaching Competence as Preceived by Elementary School Teacher*. Dissertation of the degree of Doctor of Education. Faculty of the Virginia Polytechnic Institute and State University.

Fosnight, E.M. (2013). *Teaching Multicultural Art Understanding Through a Museum Teleconferencing Program*. Dissertation of the Degree of Master of Arts. Arizona State University.

Finley, S. (2010). *Transformative Teaching for Multicultural Classrooms*. Multicultural Education,

Waller, R.F. (2012). *Art, Pride and Heritage: Learners Responding to Multicultural Images*. Dissertation of the Degree of Master of Art in Education. East Carolina University.